

Телеком Србија

Предузеће за телекомуникације а.д.

Београд, Таковска бр. 2.

ДЕЛОВОДНИ БРОЈ: 120316/1-2022

ДАТУМ: 22.3.2022

ИНТЕРНИ БРОЈ:

БРОЈ ИЗ ЛКРМ:

КАБИНЕТ ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

РЕГУЛАТОРНА АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ И ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

ПАК 106306 11103 Београд
Палмотићева бр.2

ПРЕДМЕТ: Достављање коментара на Нацрт Правилника о преносивости броја за услуге које се пружају преко јавних фиксних комуникационих мрежа

Поводом јавних консултација, објављених на званичној Интернет страни Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге 28.02.2022. године, у вези са Нацртом Правилника о преносивости броја за услуге које се пружају преко јавних фиксних комуникационих мрежа (у даљем тексту Нацрт Правилника), износимо следеће коментаре:

Предлажемо да се у Нацрту Правилника, посебно пропише, обавеза оператора примаоца броја, да пре пријема захтева за пренос броја, изврши проверу техничког решења за тражену локацију и да прихвати захтев за пренос броја само у случају да постоје техничке могућности за реализацију истог. У супротном, претплатника треба да обавести да нема техничких могућности за реализацију преноса броја у своју мрежу, без пријема и евидентирања захтева за пренос.

Као образложење наведеног предлога наводимо следеће:

Оператор прималац броја прима захтев претплатника за пренос броја иако зна да на одређеној локацији не постоје техничке могућности да обезбеди прикључење броја (нема изграђену приступну мрежу или не постоји слободан капацитет на постојећој мрежи), а са реализацијом техничких могућности креће тек након одобрења преноса броја од стране оператора даваоца броја. Како изградња или проширење постојеће приступне мреже свакако може да захтева и неки дужи временски рок, у пракси се

дешава да оператор прималац броја врши одлагање преноса броја (по истом захтеву се више пута врши одлагање, одлаже се пренос броја на дужи рок...)

Члан 1. став 1. и члан 3. став 1. Нацрта Правилника

Чланом 1. став 1. Нацрта Правилника дефинисано је, између осталог, да се овим правилником ближе прописују и услови о преносивости броја везано за кратки код за комерцијалне услуге из плана нумерације, док је чланом 3. став 1. Нацрта Правилника дефинисано да је оператор у обавези да свом претплатнику, приликом промене оператора на његов захтев, омогући задржавање националног броја за јавно доступне телефонске услуге на фиксној локацији из плана нумерације, на одређеној локацији, на коју се односи географски приступни код, односно националног броја за остале негеографске услуге из плана нумерације као и кратког кода за комерцијалне услуге, на било којој локацији, осим у случајевима прописаним у члану 11. овог правилника.

Није истакнуто да пренос кратких кодова треба да се врши преко Централне базе, али би могло да се тако протумачи, јер није изузето из описа поступка преноса броја.

Истичемо да технички није изводљив пренос кратких кодова преко Централне базе због специфичног формата кратких кодова, различитог у односу на Техничке спецификације Централне (Референтне) базе. Бројеви у Централној бази и локалним базама имају међународни (E.164) формат, а кратки кодови - локални формат. Оператори рутирају позиве према кратким кодовима искључиво у локалном формату, без упита у базе и без предброја, како у традиционалним TDM интерконекијама, тако и у SIP интерконекијама.

Портовање кратких кодова није спорно, само напомињемо да се не врши преко Централне (референтне) базе, него на постојећи начин, директним преусмеравањем позива у мрежу примаоца кратког кода.

Тачком 11. став 2. *Протокола о имплементацији Правилника о преносивости броја у јавним телефонским мрежама на фиксној локацији*, је договорено да треба омогућити преношење кратких кодова и у пракси је већ било неколико случајева портовања. У наведеној тачки и ставу Протокола се наводи:

„Оператори се обавезују да ће се у случају када претплатник корисник кратког кода жели да промени оператора, оператор ималац кратког кода одређи додељеног кратког кода, а у исто време ће нови оператор (прималац) затражити доделу тог истог кратког кода, при чему ће се водити рачуна да се очува непрекидност сервиса.“

Члан 2. тачка 13) нацрта Правилника

Чланом 2. тачка 13) је дефинисано да је радни дан сваки дан у току године, осим недеље и дана који се прославља као нерадни дан државног или верског празника.

Предлажемо да се субота не третира као радни дан, с обзиром да тај дан по правилу нерадан дан у Телеком-у Србија, те да на тај дан постоје само организована дежурстава у одређеним целинама Предузећа. Предлог није прилагођен ни радном времену пословних корисника.

Члан 3. став 5. Нацрта Правилника

Чланом 3. став 5. се дефинисано, између осталог, да је оператор дужан да, на захтев претплатника, достави податке о свим бројевима претплатника уз податке о уговору и датуму истицања уговора за сваки од бројева, у року од два радна дана од дана подношења захтева.

Сматрамо да је утврђени рок од два радна дана кратак, те предлагемо његово продужење.

Члан 5. став 1. Нацрта Правилника

Чланом 5. став 1. Нацрта Правилника дефинисано је да захтев за пренос броја подноси физичко лице, а за правно лице одговорно лице у правном лицу на основу писаног овлашћења.

Предлагемо да се иза речи „физичко лице“ дода „(за малолетна лица захтев подноси родитељ или старатељ)“.

Члан 5. став 3. Нацрта Правилника

Чланом 5. став 3. дефинисано је да у случају да број који се преноси припада непрекидном низу сукцесивних бројева, а претплатнику су потребни додатни бројеви који следе у односу на бројеве које претплатник већ има, претплатник може захтевати пренос додатних сукцесивних бројева у низу, под условом да су ти бројеви слободни у мрежи оператора даваоца.

Предлагемо брисање или прецизирање наведеног става, с обзиром да услов да су додатни сукцесивни бројеви у низу слободни у мрежи оператора даваоца броја није довољан. Да би се ти додатни бројеви пренели, морају да буду активни у мрежи оператора даваоца броја, тј. претплатник мора за исте, да има закључен уговор са оператором даваоцем. То је обавезан услов да би могла да се изврши наплата потрошеног у периоду преноса.

Узимајући у обзир све наведено као и чињеницу да се овде ради о фиксним бројевима за чије активирање се фактуришу стварни трошкови оператора на име стварања техничких могућности и инсталирања броја, може се закључити да ово није у интересу претплатника, а свакако је неприхватљиво да оператори врше активацију без наплате трошкова.

Такође напомињемо, да ни апликативно сада није могућ пренос слободних бројева.

Члан 7. став 1. и 2. Нацрта Правилника

Чланом 7. став 1. и 2. дефинисано је да Оператор давалац броја је дужан да претплатнику достави обрачун доспелих и осталих дуговања, у року од два радна дана **од дана подношења захтева за пренос броја**. Оператор давалац броја је дужан да посебно наведе колико је дуговање услед превременог раскида уговора

Оператор давалац броја по утврђивању неизмирених обавеза, укључујући све обавезе које проистичу из претплатничког уговора услед превременог раскида уговора према оператору даваоцу броја, доставља захтев за плаћање претплатнику и о томе истовремено обавештава оператора примаоца броја, који је у обавези да о пријему наведеног обавештења, информисе свог претплатника. Оператор давалац броја

оставља претплатнику разуман рок за плаћање, који не може бити краћи од 15 дана и дужи од месец дана. Уколико претплатник у остављеном року не измири своје обавезе, односно не достави доказ оператору примаоцу броја о измирењу обавеза према оператору даваоцу броја, биће му суспендовани одлазни позиви, изузев позива хитним службама, и то на рок од 30 дана.

Сматрамо да достављање обавештења претплатнику о обрачуну доспелих и осталих дуговања треба да се достави пре подношења захтева за пренос броја, а не како је у Нацрту Правилника наведено у року од два дана од дана подношења захтева за пренос броја. Достављање обавештења пре подношења захтева за пренос броја може утицати на одлуку претплатника да поднесе наведени захтев.

Наведени обрачун се ради по захтеву претплатника пре подношења захтева за пренос броја, што је у његовом интересу. Тек када претплатник измири доспела и остала дуговања, престаје уговорна обавеза, и може да се покрене процедура преноса броја.

На начин прописан у Нацрту Правилника, мења се поступак, у смислу да се прво одобрава пренос, а доспела и остала дуговања се наплаћују накнадно, што је у супротности са чланом 11. став 1. тачка 3), где је прописано да оператор давалац броја може да одбије захтев за пренос броја ако постоје неиспуњена доспела дуговања претплатника, укључујући и све обавезе које проистичу из претплатничког уговора услед превременог раскида.

Члан 9. став 2. Нацрта Правилника

Чланом 9. став 2. дефинисан је рок од два радна дана за поступак провере испуњености услова и слања обавештења.

Предлажемо задржавање рока од три радна дана, како је то дефинисано у актуелном правилнику. Рок од два радна дана није довољан за обављање свих неопходних провера пре одобрења и припреме реализације преноса броја. При томе, Нацрт Правилника предвиђа и суботу као радни дан, на шта смо коментаре већ навели.

Члан 10. став 2. Нацрта Правилника

Чланом 10. став 2. дефинисано је да од тренутка када је оператор давалац броја прихватио пренос броја, до извршења овог преноса не може проћи више од два радна дана, осим у случају када је захтев за пренос броја поднет са тачно одређеним датумом.

Предлажемо задржавање рока од три радна дана, како је то дефинисано у актуелном правилнику.

Такође предлажемо да Правилником буде дефинисано и одлагање преноса броја, као и његово временско ограничење. Ово из разлога што је пракса показала да корисници више пута траже одлагање преноса, а такође и оператор прималац броја, због постојања техничких проблема у мрежи са преносом. Предлажемо да се период одлагања преноса броја ограничи на временски интервал до 30 дана.

Члан 11. став 1. Нацрта Правилника

У наведеном члану дефинисани су разлози због којих оператор давалац броја може да одбије захтев за пренос броја.

Тачка 3) наведеног члана и става је у колизији са чланом 7. став 2. Наиме у члану 7. став 2. прописано је да оператор давалац броја оставља претплатнику разуман рок за плаћање доспелих и осталих дуговања, који не може бити краћи од 15 дана и дужи од месец дана, док је у овој тачки предвиђено да оператор давалац броја може да одбије захтев за пренос броја ако је утврђено да постоје неиспуњена доспела дуговања претплатника, укључујући све обавезе које проистичу из претплатничког уговора услед превременог раскида. Из напред наведеног, несумњиво произилази да постоји колизија између ове тачке и члана 7. став 2.

Предлажемо да се после **тачке 7)**, која гласи „захтев за пренос броја је истовремено и захтев за промену географског приступног кода“, због случајева из праксе, дода нова тачка која гласи: „захтев за пренос броја се односи на задржавање националног броја (укључујући и географски приступни код), на другој локацији на коју се не односи тај географски приступни код.“

У том смислу, истичемо техничке спецификације Централне базе:

3.2.1 Запис у Референтној бази података

Уз сваки пренети број постоји запис у Референтној бази података. Овај запис треба најмање да садржи следеће податке:

- пренети број у међународном формату CC+NDC+SN (CC–Country Code код земље, NDC–National Destination национални одредишни код, SN–Subscriber Number претплатнички број),
- предброј за усмеравање,

План нумерације:

Кратак код по правилу има негеографско значење и састоји се само од ознаке услуге или, опционо, од ознаке услуге и кода оператора, као што је приказано на Слици 6.

Кратак код	
Ознака услуге	Код оператора

Слика 6. Структура кратког кода

У **тачки 8)** наведеног члана и става Нацрта Правилника, је наведено „тражен пренос броја који је један из везане серије бројева (појединачни бројеви у ISDN серији или један од бројева у PBX серији) или припада корисничкој групи бројева у мрежи оператора даваоца броја“.

Предлажемо корекцију или брисање текста наведеног у загради, из разлога што постоје и друга, много савременија техничка решења за серије бројева. PBX серија и ISDN су већ превазиђени.

Члан 11. став 2. Нацрта Правилника

Чланом 11. став 2. дефинисано је, између осталог, да оператор давалац броја неће одбити захтев за пренос броја, ако се у случају правних лица утврди да се пословно

име, назив или седиште, односно адреса претплатника наведена у захтеву, не слаже са адресом из његове евиденције.

Предлажемо да се исто преформулише, тако да гласи „пословно име, назив или седиште, односно адреса претплатника наведена у захтеву, буде у складу са подацима из званичних, јавно доступних регистара.“

Разлози одбијања могу бити подаци који нису у складу са званичним регистрима, тј. погрешни су у евиденцији оператора.

Члан 13. став 2. Нацрта Правилника

Чланом 13. став 2. је дефинисано да претплатник има право на накнаду у случају када оператор давалац и/или оператор прималац броја не испуне рокове за пренос броја из овог правилника.

Сматрамо да је потребно прецизирати износ накнаде.

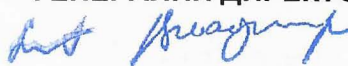
Члан 18. став 2. и 3. Нацрта Правилника

Чланом 18. став 2. и 3. дефинисани су износи накнаде које је оператор прималац броја дужан да плати оператору даваоцу броја, по извршеном преносу броја.

Сматрамо да су утврђени износи ниски, предлажемо њихово повећање, као и да износи утврђени ставом 3. овог члана, за пренос више од 100 бројева, не буду нижи у односу на износ утврђен ставом 2. овог члана.

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР

Владимир Лучић